

P. 4492/89/90

SENAT

■ – 5.VII.br odbyło się IX zwyczajne posiedzenie Senatu Politechniki Śląskiej. Miejszem obrad była nowa sala Rady Wydziału Mechanicznego Technologicznego (na parterze budynku przy ul. Konarskiego). Senat omówił i zajął stanowisko w następujących sprawach:

– Po wysłuchaniu opinii recenzenta (prof. J.Zabłocki) i dyskusji Senat pozytywnie zaopiniował wniosek Senatu AGH o nadanie prof. Leslie Websterowi SHELILT'owi Mc Master University w Hamilton tytułu doktora honoris causa Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie

– Stan i ukierunkowanie badań naukowych w Politechnice Śląskiej. Na tę część obrad zaproszeni zostali Panowie Profesorowie naszej Uczelni będący członkami Polskiej Akademii Nauk. Wprowadzeniem do dyskusji była wypowiedź JM Rektora prof. T. Chmielniaka. Rektor nawiązał w niej do zagadnień, które wcześniej w formie tez były przesłane łącznie z zaproszeniami na posiedzenie Senatu (publikujemy je w tym numerze). Dyskusja była bardzo ożywiona i wielowątkowa. Głos zabierali: prof. S. Węgrzyn, prof. J. Zabłocki, prof. J. Szargut, prof. M. Zdybiewska, prof. A. Bogucki, prof. A. Zastawny, prof. J.T. Gawłowski, doc. R. Bąk, prof. J. Głomb, prof. W. Sakwa, prof. J. Wandrasz, doc. W. Mizia, prof. J. Wojnarowski, prof. K. Machej, prof. W. Gabzdyl, prof. A. Maciejny. Padło bardzo wiele interesujących spostrzeżeń, opinii, uwag (w tym krytycznych) i propozycji. Postaramy się w kolejnych numerach DIARIUSZA przedstawić niektóre z nich, jak również omówienie całego przebiegu dyskusji.

■ – W punkcie dotyczącym spraw osobowych Senat pozytywnie zaopiniował wniosek o mianowanie na stanowisko docenta dra hab. inż. Jana NADZIAKIEWICZA z Instytutu Techniki

Ciepłej (RME) oraz o zatrudnienie na stanowisku docenta kontraktowego dra inż. Janusza PIOTROWSKIEGO z Instytutu Ogrzewnictwa, Wentylacji i Ochrony Powietrza (RI). Pozytywną opinię o zatrudnienie na stanowisku docenta kontraktowego dra inż. Leszka DOBRZAŃSKIEGO z Instytutu Metaloznawstwa (RMT) Senat rozszerzył, uznając, że zatwierdzenie przez CKK uchwały Rady Wydziału o nadaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego (co miało miejsce w ostatnich dniach) uzasadnia wysunięcie wniosku o mianowanie dra L. Dobrzańskiego na stanowisko docenta. Potrzebne będzie jednakże w tej sprawie formalne wystąpienie Rady Wydziału. W dwóch przypadkach Senat negatywnie zaopiniował przedstawione wnioski o zatrudnienie na stanowiskach docenta kontraktowego.

■ – Senat pozytywnie zaopiniował wniosek Rady Wydziału Metalurgii i Inżynierii Materiałowej o utworzenie na kierunku studiów – hutnictwo nowej specjalności o nazwie – komputeryzacja procesów hutniczych.

■ – Senat pozytywnie wypowiedział się co do możliwości uruchomienia w Politechnice Śląskiej zaocznych studiów dla kształcenia nauczycieli praktycznej nauki zawodu, będących absolwentami Pedagogicznych Studiów Technicznych. Studia obejmowałyby siedem semestrów i tzw. semestr zerowy, a absolwenci uzyskiwaliby tytuł zawodowy inżyniera. Plany i programy studiów będą przygotowane w najbliższym czasie i przedstawione do zatwierdzenia przez Senat.

■ – Na wniosek Kierownictwa Uczelni Senat powołał pod przewodnictwem prof. S. Majerskiego doraźną Komisję, która przygotowuje projekt tekstów nowych ślubowań, jakie składają studenci w chwili immatrykulacji i nauczyciele akademicy przy pierwszym zatrudnieniu. Człon-

kami Komisji zostali: prof. A. Zastawny, dr A. Skrzywan-Kosek i student, którego deleguje do składu Komisji Samorząd Studencki. Teksty ślubowań będą przedstawione do zatwierdzenia przez Senat. na wrześniowym posiedzeniu.

■ – W końcowej części obrad JM Rektor przedstawił Senatowi informację o spotkaniu rektorów szkół wyższych z Ministrem Edukacji Narodowej, jakie miało miejsce w dniu 4.VII.br. (a więc w przeddzień posiedzenia Senatu). Minister poinformował rektorów o toku prac nad ustawami: o szkolnictwie wyższym oraz o tytule naukowym i stopniach naukowych. Na spotkaniu u Ministra obecni byli posłowie, członkowie Sejmowej Komisji Edukacji Narodowej. Z informacji wynika, że ustawy będą przedmiotem obrad Sejmu w dniach 20 i 21 lipca, a przebieg dotychczasowych dyskusji wskazuje, że mogą wejść w życie w połowie września br.

■ – W posiedzeniu Senatu udział brało: członków Senatu 35 (na 43), z głosem doradczym 3 (4), zaproszonych 4 (8). Obrady Senatu trwały równo 5 godzin.

STAN I UKIERUNKOWANIE BADAŃ NAUKOWYCH W POLITECHNICE ŚLĄSKIEJ (zagadnienia zaproponowane przez JM Rektora do omówienia na posiedzeniu Senatu w dniu 5.VII.br.)

■ – Konieczna jest dyskusja nad nowym wizerunkiem Uczelni i jej podstawowymi zadaniami w aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej. Ważną płaszczyzną tej dyskusji są rozważania dotyczące stanu i ukierunkowania badań naukowych.

1. Refleksja nad aktualną sytuacją (ocena aktywności naukowej, rola w tworzeniu nowych wartości, nowe technologie, wpływ na ustalenie kierunków rozwoju przemysłu itd.).
2. Granice planowania w badaniach podstawowych i stosowanych (rola planu badań naukowych, elastyczność, powiązanie z międzynarodowymi planami, planami państwowymi i regionalnymi, małe i duże tematy badawcze, wewnętrzne gremia opiniujące, wspomagające itd.).
3. Istota priorytetowych tematów badań naukowych (kryteria, potencjał intelektualny, warsztaty pracy, oryginalność tematyczna, spójność z zainteresowaniami dydaktycznymi itd.).
4. Finansowanie badań (źródła finansowania: państwowe, prywatne, administracji regionalnych, adaptacja rozwiązań wewnątrzuczelnianych do spodziewanych systemów finansowania badań, sposoby finansowego wspierania własnych badań Uczelni itd.).
5. Badania własne (cele i zakres badań własnych, proporcja do innych form aktywności naukowej itd.).
6. Aktywność naukowa Uczelni, a kształcenie kadr naukowych (wspieranie zainteresowań naukowych studentów, wykorzystanie w badaniach doktorantów i habilitantów, profesorowie dla fundacji badań, ciągłe kształ-

cenie kadr naukowych dla instytucji państwa i gospodarki itd.).

7. Wewnętrzne i zewnętrzne systemy wspomagania badań i ich upowszechniania (systemy komputerowe w różnych dziedzinach badań, rozwój biblioteki, rozwój wydawnictw naukowych, korzystanie ze światowych baz danych itd.).
8. Politechnika Śląska, a międzynarodowe programy badań naukowych. Funkcja i rola kontaktów z uczelniami zagranicznymi.
9. Upowszechnienie wyników badań naukowych. Transfer nauki i technologii do instytucji społecznych i gospodarczych. (Parki nauki, wspomaganie organizacyjne, zakres wspomaganie działalności patentowej i wynalazczej, promowanie i sprzedaż technologii itd.).
10. Problemy infrastrukturalne (problemy integracji śląskiego środowiska naukowego, kierunki koncentracji potencjału technicznego, nowe propozycje organizacyjne dotyczące laboratoriów centralnych, nowe rozwiązania dotyczące informacji naukowej itd.).

REKTOR, KOLEGIUM REKTORSKIE

■ – 10.VII.br. odbyło się ostatnie, spośród planowanych przed okresem wakacyjnym, zebranie Kierownictwa Uczelni. Omawiano sprawę inauguracji roku akademickiego i uroczystości promocji doktorów honoris causa Politechniki Śląskiej jakie planowane są w dniach 1 (promocja) i 2 (inauguracja) października. Uzgodniono także założenia do sprawozdania z działalności Kierownictwa Uczelni w okresie kadencji. Przewiduje się, że sprawozdanie będzie opublikowane we wrześniowym numerze DIARIUSZA. Przedstawione będzie także na posiedzeniu Senatu planowanym w połowie września. Ustalono szczegółowy plan dyżurów Kierownictwa w okresie wakacyjnym (do końca sierpnia).

STOPNIE, TYTUŁY

■ – Podczas uroczystości, jaka miała miejsce w Belwederze. tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego nadany przez Prezydenta RP otrzymał doc. dr inż. Władysław MRÓZ z Instytutu Inżynierii Chemicznej i Budowy Aparatury (RCh). Panu Profesorowi najserdeczniejsze gratulacje składa także DIARIUSZ!

■ – CKK zatwierdziła (25.VI.br.) uchwały rad wydziałów o nadaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego, który uzyskali: dr inż. Jerzy JAKUBIEC z Instytutu Metrologii i Automatyki Elektronicznej (RE, 30.V.1989 r.), dr inż. Krystian PROBIERZ z Instytutu Geologii Stosowanej (RG, 9.I.1990 r.) i dr inż. Leszek DOBRZAŃSKI z Instytutu Metaloznawstwa (RMT, 31.I.1990 r.) Serdecznie gratulujemy!

■ – 26.VII.br. wpłynął do Uczelni z Ministerstwa telex (nr 5693), którego treść podajemy w pełnym brzmieniu: „Wszyscy rektorzy szkół wyższych. Szanowany Panie Rektorze! W czerwcu i w pierwszej połowie lipca do Ministerstwa przysłała została wyjątkowo duża liczba wniosków o no-

minacje profesorskie i o mianowanie na stanowisku docenta. Rozpatrzenie tych wniosków w krótkim terminie nie było możliwe z powodu równoczesnego spiętrzenia innych zadań, przede wszystkim związanych ze współpracą międzynarodową, pracami w Sejmie nad ustawami i reorganizacją Ministerstwa. Znaczna część wniosków, zwłaszcza wniosków o mianowanie docentów, nie mogła być zatem rozpatrzona przed II czytaniem ustawy o szkolnictwie wyższym oraz o tytule i stopniach naukowych (20 lipca br.) w Sejmie. Przyjęcie ustawy przez Sejm prawdopodobnym uczyniło ich wejście w życie przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego. Nowe ustawy, radykalnie zwiększając autonomię szkół wyższych, spowodować mogą także istotne zmiany polityki kadrowej Uczelni, ponieważ niemożliwym stanie się tworzenie nowych stanowisk docenta, wprowadzone natomiast zostanie stanowisko profesora nadzwyczajnego. Ustawa o tytule i stopniach naukowych przewiduje ponadto, że obecna Centralna Komisja Kwalifikacyjna zakończy swoją kadencję w dniu ogłoszenia ustawy. Wnioski profesorskie, które wpłynęły do MEN w ostatnich tygodniach nie będą zatem rozpatrzone przed powołaniem nowej komisji niezależnie od tego, czy i kiedy zostały przeze mnie podpisane. Przyznam, że podejmowanie decyzji w sprawach personalnych po II czytaniu ustaw w Sejmie byłoby z mojej strony działaniem wprawdzie zgodnym z wciąż obowiązującym porządkiem prawnym, ale zarazem sprzecznym z duchem nowych ustaw. W tej sytuacji będę wdzięczny Panu Rektorowi za wskazanie tych spośród złożonych ostatnio w Ministerstwie wniosków o mianowanie docenta, które powinny być mimo wszystko rozpatrzone przeze mnie przed ogłoszeniem ustawy (prawdopodobnie na początku września) oraz tych, które mogą być pozostawione własnej decyzji Pana Rektora, już po wyjściu w życie nowych ustaw. Z poważaniem – Minister Edukacji Narodowej prof. dr hab. Henryk Samsonowicz”.

I od razu podajemy wyjaśnienie – JM Rektor zwrócił się do Ministra z prośbą o nadanie biegu WSZYSTKIM złożonym wnioskom awansowym z naszej Uczelni.

■ – Odpowiedź JM Rektora przesłana do MEN (6.VIII.br.) – „W odpowiedzi na sugestię Pana Ministra zawartą w przesłanej do Uczelni informacji telexowej bardzo uprzejmie proszę o spowodowanie nadania biegu wszystkim wnioskom awansowym złożonym przez Politechnikę Śląską. Wnioski zostały przygotowane według obowiązującego w Uczelni normalnego trybu postępowania awansowego, zgodnie z założeniami polityki kadrowej. Licząc od czerwca br. Senat pozytywnie zaopiniował: 2 wnioski o nadanie tytułu naukowego profesora zwyczajnego (prof. dr hab. inż. Jan Adamczyk i prof. dr hab. inż. Zdzisław Trybalski), 2 wnioski o nadanie tytułu naukowego profesora nadzwyczajnego (doc. dr hab. inż. arch. Andrzej Niezabitowski i doc. dr hab. inż. Jan Składzien) – oraz – 3 wnioski o mianowanie na stanowisku docenta (dr hab. inż. Henryk Przybyła, dr hab. inż. Henryk Buczek i dr hab. inż. Jan Nadziakiewicz).

Z podanego zestawienia wynika, że Uczelnia nie prowadziła w ostatnich tygodniach doraźnej akcji awansowej, z myślą o wykorzystaniu postanowień jeszcze obowiązującej ustawy. Wszystkie wnioski wysunięte zostały w pełnym przekonaniu o spełnieniu przez kandydatów kryteriów merytorycznych w ramach naturalnego procesu kwalifikacyjnego. Będę zobowiązany Panu Ministrowi za pozytywne rozpatrzenie przedstawionych spraw kadrowych z Politechniki Śląskiej, przy założeniu równorzędnego potraktowania wszystkich wniosków”.

SPRAWOZDANIA KOMISJI SENACKICH

Zgodnie z zapowiedzią podaną w poprzednim numerze DIARIUSZA (Nr 9) publikujemy sprawozdania stałych Komisji Senackich z działalności w okresie upływającej kadencji. Sprawozdania te przedstawili przewodniczący Komisji na posiedzeniu Senatu w dniu 27.VI.br.

■ – Senacka Komisja ds ORGANIZACJI I ROZWOJU: Komisja odbyła kilkadziesiąt posiedzeń roboczych. Analizowano na nich bieżące sprawy dotyczące organizacji i rozwoju Politechniki Śląskiej i przygotowywano w tych sprawach opinie przedstawione następnie na posiedzeniach Senatu. Rozpatrywane sprawy można podzielić na trzy grupy.

1. Komputeryzacja Uczelni. W swoich opiniach Komisja domagała się programu komputeryzacji Uczelni w postaci harmonogramu czasowego według którego będą kolejno zaspakajane potrzeby użytkowników (Instytutów, komórek organizacyjnych) na moc obliczeniową dostarczaną sieciowo z komputerów centralnych zainstalowanych w Zakładzie Elektronicznej Techniki Obliczeniowej.
2. Spółki. Komisja popierała udział finansowy Uczelni w spółkach stawiających sobie za cel produkcję nowoczesnych, często opartych na dorobku pracowników Uczelni wartości gospodarczych i technicznych. Komisja była natomiast stanowczo przeciwna takim umowom, które zobowiązywały Uczelnię do oddawania na użytek Spółek, pomieszczeń Uczelni wraz z energią, telefonami, obsługą jak i aparaturą i urządzeń technicznych Uczelni.
3. Struktura ogólna Uczelni. W swych opracowaniach Komisja postulowała takie zmiany struktury organizacyjnej Uczelni, w których uzyskano by zmniejszenie liczby centralnych etatów administracyjnych i zwiększenie samodzielności finansowej Instytutów.

■ – Senacka Komisja ds. BADAŃ NAUKOWYCH I WSPÓŁPRACY Z ZAGRANICĄ. W okresie sprawozdawczym odbyło się 12 posiedzeń Komisji w przeważającej części poświęconych sformułowaniu i uzgodnieniu stanowiska w odniesieniu do wchodzących w merytoryczny zakres działalności Komisji, określonych punktów programu posiedzeń Senatu Politechniki Śląskiej. Problematyka prac Komisji i odbytych posiedzeń dotyczyła w szczególności następujących zagadnień i obszarów tematycznych:

1. Ustalenie zakresu działalności i form pracy Komisji (1 posiedzenie).
2. Analiza i ocena corocznych sprawozdań Pionu Nauki z działalności n-b Uczelni oraz planów tej działalności na kolejne lata (3 posiedzenia).
3. Wypracowanie i uzgodnienie stanowiska w odniesieniu do aktów regulujących realizację n-b w Politechnice Śląskiej oraz projektu zmian w zakresie programowania i finansowania badań naukowych w szkolnictwie wyższym po 1990 roku - (3 posiedzenia).
4. Ocena propozycji podjęcia współpracy jednostek Uczelni z partnerami zagranicznymi i sformułowanie założeń dla kształtowania i rozwoju zagranicznych kontaktów Politechniki Śląskiej (2 posiedzenia).
5. Zajęcie stanowiska w sprawie kryteriów i zasad nadawania przez Politechnikę Śląską odznak i wyróżnień, przydzielania nagród oraz wypłat z funduszu efektów wdrożeniowych; sprecyzowanie kryteriów i zasad wysuwania kandydatów do tytułu doktora „honoris causa” Politechniki Śląskiej (2 posiedzenia).
6. Podsumowanie działalności Komisji i sformułowanie uwag i wniosków do przekazania na nową kadencję Kierownictwa i Senatu Politechniki Śląskiej (1 posiedzenie).

Prezentowane przez Komisję stanowisko w poszczególnych sprawach dotyczących Uczelni znalazło się w protokołach odnośnych posiedzeń Senatu zarówno w zbiorczych wypowiedziach Przewodniczącego Komisji, jak i w wypowiedziach poszczególnych jej Członków, rozwijających wybrane aspekty sfery badań i kontaktów naukowych Politechniki Śląskiej. Stanowisko Komisji w sprawie współpracy Uczelni z zagranicą sprecyzowane na posiedzeniu w dniu 19.01.1988 r., ujmuje zał. 1 do niniejszego sprawozdania, a stanowisko w sprawie wymogów i warunków przyznawania tytułu doktora „honoris causa” w Politechnice Śląskiej - zał. 2 (publikujemy oddzielnie - DIARIUSZ) - Całokształt problematyki prac Komisji nauswa następujące sugestie i wnioski w odniesieniu do działalności badawczej i kontaktów Uczelni z ośrodkami zagranicznymi:

1. Dużym zagrożeniem dla naukowej pozycji Uczelni jest utożsamianie działalności naukowo-badawczej i działalnością umowną obejmującą często prace techniczno-usługowe, ekspertyzowe oraz podejmujące doskonalenie przemysłowych technologii i rozwiązań technicznych. Kryteria jakościowe w ocenie efektywności prac badawczych winny uzyskiwać na znaczeniu, względem kryterium „wielkości przerobu”.
2. Zgodnie z pkt. 1 (j.w.) należy dążyć do uściślenia kryteriów i zasad odnośnie do celowości angażowania kadrowego i materialnego potencjału jednostek Uczelni w określone zadania badawcze tak, by ich efektem było uzyskanie konkretnych wartości poznawczych i aplikacyjnych.

3. Jakościowy postęp i wzrost efektywności badań w Politechnice Śląskiej wymaga nadania rzeczywistego priorytetu wybranym kierunkom i obszarem badań według dokonanych już w tym zakresie ustaleń. Stwarza to konieczność odejścia od kryterium podziału środków wg. wskaźnika liczebności zatrudnienia.
4. Struktura nakładów finansowych na badania w latach 90-tych winna zapewnić odczuwalnie większy niż w latach 80-tych wzrost środków przeznaczanych na odnowienie aparatury naukowej w wiodących laboratoriach Uczelni.
5. Należy dążyć do udoskonalenia form przekazu informacji naukowych dotyczących dorobku Uczelni m.in. poprzez redagowanie biuletynów w formie angielskojęzycznych abstraktów rozpraw naukowych i innych prac realizowanych na Politechnice Śląskiej. Taka informacja jest niezbędna jako podstawa dla współpracy z innymi ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą.
6. Dla pełniejszego powiązania Uczelni z przemysłem i gospodarką regionu, badania o charakterze aplikacyjnym i rozwojowym winny wynikać z planów przebudowy struktury wytwórczej województwa katowickiego.
7. Celem stworzenia sprzyjających warunków dla waloryzacji wyników badań poznawczych, ich tematyka winna być powiązana z programami państwowymi i międzynarodowymi oraz planami współpracy odnośnych jednostek Uczelni z ośrodkami zagranicznymi.
8. Przy planowaniu i doborze kierunków badań naukowych celowym będzie szersze niż dotąd uwzględnianie realnych uwarunkowań realizacji określonych zadań badawczych, a w szczególności:
  - celowości i zasadności podjęcia danego tematu w aspekcie jego aktualności naukowej i aplikacyjnej,
  - możliwości pozyskania środków finansowych na badania i ich wysokości,
  - pozostającego do dyspozycji potencjału kadrowego i intelektualnego oraz aparaturowego,
  - stymulatorów przebiegu procesu badawczego, w tym materialnych i pozamaterialnych motywacji dla zespołu realizatorów określonego zadania badawczego.

■ - Senacka Komisja ds. ROZWOJU KADR NAUKOWYCH I WYDAWNICTW podjęła swoją działalność w semestrze zimowym r.ak. 1987/88. Ze zrozumiałych względów nie mogła ona zastępować Rektora, dziekanów i kierowników jednostek podstawowych w ich poczynaniach w zakresie rozwoju kadry. Mogła jedynie spełnić rolę inicjatora i obserwatora oraz realizować polecenia Rektora i Senatu. Bazą na podstawie której Komisja określiła swoje zadania stało się opracowanie prorektora ds.

Ogólnych, przedstawiające aktualny wówczas stan kadry naukowo-dydaktycznej na uczelni. Opracowanie to zostało w styczniu 1988 roku opublikowane w formie biuletynu, a tym samym przekazane do wiadomości wszystkim zainteresowanym pracownikom. W tym samym miesiącu rozwojowi kadr Senat poświęcił jedno ze swych posiedzeń. Zostało ono poprzedzone rozszerzonym posiedzeniem Kolegium Rektorskiego z udziałem dziekanów i przewodniczących wszystkich komisji senackich. Należy podkreślić, że z inicjatywy Rektora posiedzeń takich odbyło się kilka i na każdym z nich omawiano problem rozwoju kadry. Ponadto prawie na każdym posiedzeniu Senatu, na którym rozpatrywano wnioski awansowe, podnoszono w dyskusji zagadnienia związane z rozwojem kadry. Było dla wszystkich sprawą oczywistą, że podstawowym warunkiem spełnienia ciągle rosnących wymagań zarówno w zakresie dydaktycznym jak i badań naukowych – jest stały rozwój kadry naukowo-dydaktycznej. Nic też dziwnego, że w hierarchii celów jakie stawiał sobie Rektor i Senat do realizacji, rozwój kadry w Uczelni zajął czołowe miejsce. Komisja Senacka, oprócz wymienionego wyżej opracowania, dysponowała również ankietami indywidualnymi pracowników z wszystkich grup nauczycieli akademickich wraz z wnioskami komisji działających na szczeblu Rektora i dziekanów. Komisje te zostały powołane przez Rektora w ubiegłej kadencji w celu lepszego rozeznania sytuacji kadrowej w instytutach, wydziałach i w Uczelni. Pozyskane tą drogą informacje posłużyły ówczesnym władzom Uczelni na sformułowanie zarówno wniosków ogólnych jak i szczegółowych (propozycje wniosków awansowych). W polityce kadrowej obowiązuje ciągłość i konsekwencja. Kierując się tą zasadą Rektor i Senat w bieżącej kadencji ustalili zasadnicze kierunki działań, zmierzających przede wszystkim do odmłodzenia kadry naukowo-dydaktycznej i przyspieszenia jej usamodzielniania się. W tym właśnie kontekście Senacka Komisja ds. Rozwoju Kadry określiła swoją rolę, polegającą na tworzeniu odpowiedniego klimatu i wysuwaniu propozycji odnośnie warunków, zapewniających uzyskanie sformułowanych celów. Obecnie nadszedł czas do przeprowadzenia analizy aktualnego stanu sytuacji kadrowej we wszystkich grupach nauczycieli akademickich. Pierwszy raz w 45-letniej historii naszej Uczelni grupa profesorów i docentów osiągnęła liczbę 265, w tym 100 profesorów. W ubiegłych latach liczebność tej grupy oscylowała wokół liczby 225 nauczycieli akademickich. W grupie profesorów zwyczajnych liczba wahała się zwykle w pobliżu 20, aktualnie wynosi 41 – zatem obserwujemy tu wzrost ok. 100 procentowy. Więcej zatem uwagi w ubiegłych latach przywiązywano do wniosków o nadania tytułu profesora zwyczajnego. W toku dyskusji na temat rozwoju kadr na forum rozszerzonego kolegium w 1988 roku Komisja

Rady Wydziału przejawiały równie duże zainteresowanie w wysuwaniu wniosków o nadanie tytułu profesora nadzwyczajnego. Ten postulat zdobył zrozumienie i już w roku 1989 stosunek tych wniosków wynosił 4:10. Ogółem w latach 1987–1990 Senat pozytywnie zaopiniował 39 wniosków, w tym 16 wniosków o nadanie tytułu profesora nadzwyczajnego. Natomiast tytuły profesorów nadano 36 osobom, w tym 18 pracowników uzyskało tytuły profesora zwyczajnego. Należy jednak podkreślić, że 40 profesorów (ok. 40%) w tym 22 (ponad 50%) profesorów zwyczajnych do roku 1995 przejdzie na emeryturę. Zachodzi zatem pilna konieczność podjęcia w następnej kadencji odpowiednich działań dla uzupełnienia ubytku w grupie profesorów. Rozwój kadry należy rozpatrywać co najmniej w perspektywie 10-letniej, a w tym okresie przejdzie na emeryturę – nie licząc ubytków naturalnych – 62 profesorów, a więc 62% obecnego stanu tej grupy. W bieżącym roku obserwuje się wyraźny spadek ilości wniosków o nadanie tytułu profesora. Przyczyną tego zjawiska można między innymi doszukiwać się w ciągnącym się procesie legislacyjnym Ustawy o stopniach i tytułach naukowych. Bazą, skąd czerpie się kandydatów do tytułu profesora, stanowi grupa docentów. Grupa ta liczy aktualnie 164 docentów. Z tej grupy w najbliższych pięciu latach odejdzie na emeryturę 21 docentów, a w okresie 10 lat prawie 40 docentów. W liczbie 164 znajduje się również 20 docentów kontraktowych, których kontrakt wygaśnie w okresie 5 lat. Ponadto w uczelni zatrudnionych jest 56 docentów bez stopnia naukowego doktora habilitowanego. Z ponad 110 adiunktów bez habilitacji powołanych na stanowisko docenta – około 40 uzyskało tytuły profesorów na podstawie merytorycznej oceny ich dorobku naukowego, w którym mieściły się albo pozytywnie zakończone przewody habilitacyjne, względnie – w mniejszym stopniu – dorobek równoważny wymaganiom stawianym pracom habilitacyjnym. Wreszcie kilka osób z omawianej grupy przeszła na emeryturę, a kilku niestety przedwcześnie zmarło. Analizując rozdział omawianych docentów na poszczególne wydziały widać wyraźnie, że w zasadzie reprezentują oni albo kierunki deficytowe, lub dziedziny technologiczne i konstrukcyjne. W tym świetle ich powołanie na stanowisko docenta było w większości uzasadnione. Można też zmniejszać, że część z nich – mimo swego wieku – uzyska dorobek naukowy uzasadniający wniosek o nadanie im tytułu profesora. Nie można też pomijać faktu, że większość z nich obarczona była lub jest pracami organizacyjnymi w skali uczelni, wydziałów lub instytutów. Ich wkład w organizację i rozwój uczelni jest godny szacunku. Przyszłych kandydatów do tytułu profesora należy jednak upatrywać wśród docentów posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego. Ta grupa liczy aktualnie 88 osób. Jeśli połowa z nich w okre-

się najbliższych 5 lat uzyska tytuł profesora – co jest mało prawdopodobne – to jedynie pokryje to ubytek profesorów przechodzących w tym okresie na emeryturę. Ten stan rzeczy nie może napawać optymizmem. Ciągłe zbyt nisko kształtuje się też liczba zakończonych przewodów habilitacyjnych, jakkolwiek w stosunku do poprzedniej kadencji obserwuje się ich wzrost. W latach 1987–90 (czerwiec) pozytywnie zakończyło przewody habilitacyjne 24 osoby, a 6 przewodów jest w toku zatwierdzania przez CKK. Na tym tle ujawnia się problem adiunktów, a grupa ta liczy obecnie 702 osoby. W tej grupie 126 osób przekroczyło 50 rok życia i chyba niewielu z nich uzyska stopień doktora habilitowanego. Duża bo licząca 165 osób jest też grupa adiunktów w wieku 45 do 49 lat. W przeważającej większości byli oni powoływani na stanowisko adiunkta wg. zasady Ustawy z przed 1982 roku, która ich na tym stanowisku stabilizowała. Aktualnie obowiązująca Ustawa oraz projekt nowej takiej stabilizacji nie przewiduje. Nie należy więc się dziwić ich zniechęceniu i frustracji. Z tych też względów wielu z nich zaniechało kontynuacji swych prac habilitacyjnych. Wprawdzie ostatnie wypowiedzi Ministra prof. Samsonowicza zapowiadają pewne złagodzenie wymagań w stosunku do adiunktów zatrudnionych między innymi w uczelniach technicznych, ale ciągle zamierzenia te pozostają w sferze projekcji. W innej sytuacji znajdują się adiunkci w wieku do 44 lat obejmująca ok. 410 osób, którzy są w wieku najbardziej twórczym. Z tej grupy co najmniej 80 osób ma pełne szanse zdobycia stopnia doktora habilitacyjnego (statystycznie z pięciu doktorów jeden uzyskuje wyższy stopień naukowy). Władze uczelni zrobiły wiele, aby stworzyć adiunktom warunki umożliwiające wykonanie rozpraw habilitacyjnych. Rektorska Komisja ds. wyjazdów za granicę preferowała wyjazdy adiunktów na staże zagraniczne, konferencje międzynarodowe itp. W wielu przypadkach główną przeszkodą w wykorzystaniu tych warunków była nieznajomość języków obcych. Utworzono więc kursy nauki języków obcych, w tym tzw. kursów przyspieszonych. Są one finansowane z funduszu uczelni. Dużą uwagę władze uczelni oraz Senacka Komisja ds. Rozwoju Kadry zwracały na stworzenie odpowiedniego klimatu sprzyjającego rozwojowi naukowemu adiunktów. Godne podkreślenia są tutaj inicjatywy podejmowane przez wszystkich dziekanów i większość dyrektorów instytutów. Z rozmów indywidualnych jakie przeprowadzono z adiunktami wynika, iż brak jest na ogół tzw. szkół naukowych, które tradycyjnie w naszym życiu akademickim istniały, a których prowadzenie w ostatnich latach zaniechano. Krytycznie ocenia się też działalność Rad Instytutowych, które w wielu przypadkach istnieją jedynie na papierze. Nie we wszystkich instytutach są też systematycznie prowadzone seminaria naukowe. W takich

przypadkach nie ma możliwości poddania pod krytyczną ocenę wyników własnych prac, a również głębszego poznania wyników prac naukowych innych kolegów. Innymi słowy, w takim instytucyjnie brak jest atmosfery naukowej i każdy w zasadzie działa w osamotnieniu. Wszystkie te krytyczne uwagi Komisja przyjmuje oraz uważa za uzasadnione i dlatego zwraca się do Panów Dziekanów o ponowne przeanalizowanie działalności Instytutów w tym zakresie.

– Tendencje do odmładzania kadr najlepiej widać w liczbie przyjętych w bieżącej kadencji absolwentów na stanowisko asystenta (ok. 156 osób), którzy łącznie z grupą st. asystentów (134 osoby) stanowią już poważny młody potencjał naukowy (łącznie 290 osób). Wątpliwości budzi jednak fakt, że wśród st. asystentów 33 osoby, a wśród asystentów 4 osoby przekroczyło już 35 lat. Należałoby przyjąć zasadę, że każdy asystent ma swego opiekuna naukowego i najpóźniej po czterech latach pracy winien mieć otwarty przewód doktorski. Dla spełnienia tych ról należałoby w znacznie większej mierze wykorzystać docentów. Zbyt bowiem często zdarza się, że spełniają oni wymagania w zakresie naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym, a wystąpienie z wnioskiem o nadanie tytułu profesora jest wstrzymywane ze względu na brak osiągnięć w kształceniu młodych kadr naukowo-dydaktycznych. Obecnie istnieje pełna szansa wyrównania tych braków z obustronną korzyścią. Należałoby też wprowadzić indywidualne studia aspiranckie. Skoro są one powszechnie stosowane w przypadku obcokrajowców to nie ma żadnego powodu, aby nie było ich można wprowadzić dla naszych najmłodszych kolegów. Wiadomo bowiem, że studia doktoranckie w dotychczasowej formie nie zdały egzaminu, przynajmniej w dziedzinie nauk technicznych. Żałować też należy, że zlikwidowano etaty naukowo-badawcze, które stwarzały możliwości prowadzenia procesu kształcenia kadr w sposób bardziej elastyczny. W świetle nowej polityki naukowej istnieje obecnie szansa do ponownego ich wprowadzenia. Ponadto miałyby one nie bagatelne znaczenie przy rozwiązywaniu trudnego problemu adiunktów.

– Odrębną grupę stanowią pracownicy dydaktyczni. Grupa ta liczy 102 osoby, w tym 82 starszych wykładowców, 19 wykładowców i 1 młodszego wykładowcę. Należy podkreślić, że w bieżącej kadencji etaty te nie były obsadzone. W okresie najbliższych 10 lat 31 osób z omawianej grupy przejdzie na emeryturę. Dodać należy, że w grupie pracowników dydaktycznych 31 osób zatrudnionych jest; w Instytucie Nauk Społecznych (5), Studium Pedagogicznym (2), a więc w jednostkach organizacyjnych, których pragmatyka nie wymaga od pracowników uzyskiwania stopni naukowych. Z pozostałej grupy pracowników dydaktycznych liczącej 71 osób, aż 23 zatrudnionych jest na Wydziale Matematyczno-Fizycz-

nym, 14 na Wydziale Budownictwa, natomiast pozostałe w liczbie 34 na 9-ciu Wydziałach (RAR-6, RCH-2, RE-5, RG-4, RI-1, RM-2, RME-6, RMT-4, RT-4). Jeśli zatem w ogóle zachodziłaby potrzeba dokonania zmiany w sytuacji kadrowej w omawianej grupie pracowników dydaktycznych, to w zasadzie dotyczyłaby dwóch Wydziałów; Matematyczno-Fizycznego i Budownictwa.

– Przeprowadzona wyżej analiza sytuacji kadrowej w uczelni ma oczywiście charakter ogólny. Odmienne kształtuje się ona na różnych Wydziałach i w poszczególnych Instytutach. Należy oczekiwać, że podobną analizę przeprowadzą jeszcze w obecnej kadencji wydziały i instytuty międzywydziałowe. Ogólnie biorąc, mimo wielu starań zarówno obecnych władz Uczelni jak i w poprzedniej kadencji, sytuacja kadrowa nie jest zbyt dobra zwłaszcza w strukturze wiekowej grupy profesorów i docentów. W obecnej kadencji natomiast godnym podkreślenia jest fakt wyraźnego zwiększenia liczby asystentów i odmłodzenia grupy adiunktów (65 zakończonych przewodów doktorskich). Pozostaje jednak nadal otwarty problem adiunktów, którym kończy się w 1991 roku obligatoryjny – jak dotąd – dziewięcioletni okres zatrudnienia. Komisja uważa, że nowa Ustawa względnie statut uczelni winne gwarantować prawo wnioskowania w sprawach adiunktów kierownikowi podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni (dyrektora instytutu, kierownika katedry), który przedstawiłby swoje stanowisko wspólnie z Radą jednostki organizacyjnej. Propozycje powinny być przekazane dziekanowi i po ich przyjęciu przez rozszerzone kolegium dziekańskie (z udziałem kierowników jednostek podstawowych) przedłożone do decyzji Rektorowi. Jako jedyne kryterium należy przyjąć ocenę merytoryczną i postawę etyczną oraz potrzeby danej jednostki podstawowej. W grupie adiunktów powstał obecnie stan specyficznego zawieszenia. Im dłużej trwa ten schizofreniczny stan, tym trudniejszy staje się do rozwiązania. Grupie asystentów należy stworzyć jeszcze lepsze warunki rozwoju m.in. na drodze aspirantury, a w specjalnościach nowoczesnych dążyć do wykorzystania wszystkich możliwości wynikających chociażby z programu „Tempus”.

– Warto też zastanowić się nad zmianą modelu uczelni. Obecny model szkoły jest zbyt sztywny, co szczególnie uwidacznia przy tworzeniu nowych kierunków. Wzorem mogą tu być uniwersytety zachodnie, zwłaszcza amerykańskie. Tam każdy uniwersytet z dużą łatwością jest w stanie powołać całkiem nowy zespół pracowników, nowy kierunek, właśnie w celu „tworzenia rzeczy nowych”, a zatem nie tworzenie kierunków systemem „pączkowania”, a tworzenia na zasadzie kompetentnych profesorów i docentów oraz skupionych wokół nich młodych prężnych pracowników. Należałoby chyba przyjąć taką strategię innowacji, której celem było nie tylko tworzenie zupełnie

nowego modelu szkoły, ale również przyjęcie w działaniu postawy innowacyjnej. Należy się spodziewać, że nowa Ustawa o Szkolnictwie Wyższym dając autonomię szkole wyższej będzie tworzeniu takiego modelu sprzyjać, natomiast Ustawa o Stopniach i Tytułach Naukowych nawet w nowej wersji niestety utrudniać.

– Podsumowując można stwierdzić, że w przyszłej kadencji zadanie odmładzania kadr we wszystkich grupach będzie zajmować celowe miejsce z tym, że baza wyjściowa jest znacznie lepsza. Na koniec należy zaznaczyć, że Komisja na zlecenie Rektora lub Prorektora ds. Ogólnych opracowywała wiele opinii i ocen m.in. przedstawiła swoje uwagi do projektów Ustaw o Szkolnictwie Wyższym, o Ustawie i Stopniach Naukowych, do propozycji MEN w sprawie egzaminów doktoranckich, wniosków o powołanie na stanowisko docenta kontraktowego, propozycji w sprawie nadawania przez Uczelnie tytułów doktora honoris causa i zajmowała stanowisko w wielu innych sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z zagadnieniami rozwoju kadr naukowych (...).

■ – Senacka Komisja ds. DYDAKTYKI, WYCHOWANIA I ABSOLWENTÓW.

Na podanych w porządku chronologicznym zebraniach roboczych komisji oraz posiedzeniach plenarnych Senatu zajmowano się następującymi zagadnieniami:

7.XII.1987 r.

1. Analizowano projekt „Ramowego planu pracy wychowawczej Politechniki Śląskiej na lata 1988–1990” przedłożony przez prorektora ds. Dydaktyki.
2. Opracowano pozytywną opinię dotyczącą uruchomienia specjalności – energetyka jądrowa na kierunku studiów mechanika na Wydz. ME. Wniosek zatwierdzono na posiedzeniu Senatu 26.I.88.

18.I.88

1. Opracowano udoskonaloną wersję „Programu pracy wychowawczej w Politechnice Śląskiej w latach 1988–1990” wprowadzając poprawki wniesione na posiedzeniu Senatu w dniu 8.XII.87.
2. Dyskusja wstępna dotycząca uruchomienia kierunku studiów – biotechnologia na Politechnice Śląskiej.

26.I.88

1. Powierzenie za wiedzą władz Wydziałów Chemicznego i Inżynierii Środowiska opracowania raportu z prac nad uruchomieniem kształcenia z zakresu biotechnologii w Politechnice Śląskiej doc. K. Mikschowi i doc. W. Szei.
2. Opracowania pozytywne opinii dotyczące uruchomienia specjalności – mechanika stosowana oraz inżynieria materiałowa na kierunku studiów mechanika na Wydziale MT.

16.II.88

Uzgodniono poglądy władz Wydziałów MT i Mat. Fiz. w sprawie powołania specjalności – mechanika stosowana na kierunku mechanika

w myśl ustaleń z posiedzenia Senatu w dniu 26.I.88 r. Wydział MT zrezygnował z powołania specjalności inżynieria materiałowa.

23.II.88

Ostateczne uzgodnienie warunków uruchomienia specjalności – mechanika stosowana na kierunku mechanika pomiędzy MT i Mat. Fiz. Senat zatwierdził wniosek w dniu 29.III.88 r

6.VII.88

1. Dyskutowano w oparciu o raport ekspertów doc. K. Mikscha i doc. W. Szei dziekanów Wydz. Chemicznego i Inżynierii Środowiska możliwości uruchomienia kształcenia z zakresu biotechnologii w Politechnice Śląskiej.
2. Opracowano pozytywną opinię dotyczącą uruchomienia kierunku studiów – biocybernetyka i inżynieria biomedyczna na Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki. Wniosek zatwierdził Senat w dniu 26.IX.88.

20.IX.88

1. Opracowano wniosek o uchwalenie przez Senat konieczności powołania specjalności – biotechnologia środowiska na Wydz. IS oraz – technologia bioorganiczna na Wydz. Chemicznym. Wniosek ten był rozważany na posiedzeniach Senatu w dniu 26.IX. i 14.XI.88.
2. Omówiono projekty rozporządzenia MEN w sprawie zasad tworzenia i funkcjonowania organów Samorządu Studenckiego oraz zarządzenia MEN w sprawie ramowego regulaminu Samorządu Studenckiego.

25.X.88

Rozważono konsekwencje praktyczne wynikające z upoważnienia JM Rektora do powołania kierunków studiów i specjalności oraz zatwierdzania planów i programów studiów. Zarysował się pogląd, że Rady Wydziału powinny uzyskać swobodę decyzji w zakresie organizacji procesu dydaktycznego w ramach nadzorowanych przez siebie kierunków studiów i ponosić za te decyzje pełną odpowiedzialność.

30.XII.88 – posiedzenie Kolegium Rektorskiego z udziałem przewodniczących Komisji Senackich

Przewodniczący Komisji ds. Dydaktyki wyraził poparcie dla uruchomienia specjalności – automatyka i robotyka na kierunku mechanika na Wydziale MT. Wniosek Wydziału w tej sprawie zatwierdzono na posiedzeniu Senatu w dniu 20.III.89.

20.II.89

1. Rozpatrzono w obecności prorektora ds. Dydaktyki i przedstawicieli studentów protestu RU ZSP przeciwko sprawdzaniu obecności studentów na wykładach. Opracowano stanowisko Komisji w tej sprawie, które przedstawiono na posiedzeniu Senatu w dniu 20.III.89.
2. Opracowano pozytywne opinie dotyczące powołania następujących specjalności:
  - systemy pomiarowe - na kierunku automatyka i robotyka na Wydziale RAu,
  - technologia elektronowa (mikroelektronika) na kierunku elektronika na Wydziale RAu,

- materiałoznawstwo i obróbka cieplna na kierunku mechanika na Wydziale RMT,
  - organizacja i ekonomika górnictwa oraz miernictwo górnicze na kierunku górnictwo i geologia na Wydz. Górniczym.
  - biotechnologia środowiska na kierunku inżynieria środowiska na Wydziale IS.
- Specjalności te zostały powołane na posiedzeniu Senatu w dniu 20.III.89.

3.IV.89

Uzgodniono z przedstawicielami RU ZSP interpretację § 13 p.2 Regulaminu Studiów dotyczącego nie kontrolowania obecności studentów na wykładach. Zatwierdzono tę interpretację po dyskusji w formie ostatecznej na posiedzeniu Senatu w dniu 10.IV.89.

8.V.89

Przewodniczący Komisji ds. Dydaktyki zajął stanowisko w sprawie przedstawionej przez prorektora ds. Dydaktyki „Oceny stanu i problemów w Politechnice Śląskiej”. W dyskusji aktywny udział wzięli liczni członkowie Senatu.

22.V.89

Opracowano wnioski z dyskusji dotyczącej stanu i problemów dydaktyki na Politechnice Śląskiej na posiedzeniu Senatu w dniu 8.V.89. Ostateczną formę wniosków zatwierdzono na posiedzeniu Senatu w dniu 12.VI.89.

7.XI.89

1. Omówiono projekt regulaminu w sprawie corocznego przydziału mieszkań dla najlepszych absolwentów Politechniki Śląskiej, przez Wojewódzki Związek Spółdzielni Mieszkaniowych w Katowicach.
2. Omówiono poprawki do regulaminu Studiów. Obydwie sprawy rozstrzygnięte na posiedzeniu Senatu w dniu 13.XI.89.

9.IV.90

1. Rozważono w obecności pomysłodawców projekt Instytutu Metaloznawstwa powołania Średniego Kolegium Technicznego. Ustalono, że projekt może być ponownie rozpatrzony przez Senat po uzyskaniu akceptacji Rady Wydziału MT.
2. Opracowano pozytywną opinię dotyczącą uruchomienia specjalności – budownictwo na terenach szkód górniczych na kierunku budownictwo na Wydziale Budownictwa.

11.VI.90

1. Opracowano pozytywną opinię dotyczącą uruchomienia specjalności – komputeryzacja procesów hutniczych na kierunku hutnictwo na Wydziale Metalurgii i Inżynierii Materiałowej.
2. Zdecydowano, że wniosek Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki dotyczącej powołania kierunku studiów – telekomunikacja powinna być przedmiotem dyskusji na posiedzeniu plenarnym Senatu.
3. Zatwierdzono sprawozdanie z działalności Senackiej Komisji Dydaktyki, Wychowania i Absolwentów przedstawione przez jej przewodniczącego.

■ – Senacka Komisja ds. BUDŻETU I FINAN-SÓW

– Głównym przedmiotem zainteresowania Komisji były sprawy finansowo–budżetowe. Przede wszystkim Komisja opiniowała sprawozdania z wykonania planu rzeczowo–finansowego Uczelni w kolejnych okresach sprawozdawczych oraz założeniu planu rzeczowo–finansowego na przypadające w okresie kadencji lata. Niezależnie Komisja rozpatrywała inne bieżące sprawy, które łączyły się tematycznie z zakresem działalności, a były zlecane przez kierownictwo Uczelni do zaopiniowania.

– Opiniowano: gospodarkę finansową Uczelni za 1987 rok, projekt podziału środków i limitów na działalność dydaktyczno–wychowawczą, koncepcje ustanowienia nagród Politechniki Śląskiej, poprawioną wersję rozwoju Politechniki Śląskiej do 2000 roku, zasady i tryb wykorzystania Uczelnianego Funduszu Nagród, projekt zarządzenia w sprawie badań własnych i inne drobniejsze sprawy. Łącznie w okresie sprawozdawczym Komisja zbierała się w pełnym składzie 12 razy.

– Wnioski. Sądzę, że w przyszłej kadencji Senatu, skład Komisji powinien być w zakresie reprezentacji wydziałów zmieniony. Powinni w niej znaleźć się przedstawiciele wydziałów dużych, a nie wyłącznie małych jak obecnie i to po dwóch (MF). Duże Wydziały absorbują proporcjonalnie dużo środków finansowych, jak też wiele z nich wygospodaruje z prac naukowo–badawczych. Stąd też głos ich w Komisji byłby bardzo znaczący.

STUDIA, STUDENCI

■ – W wyniku przeprowadzonych w lipcu egzaminów wstępnych 1485 kandydatów zostało przyjętych na studia dzienne w Politechnice Śląskiej. Jest to o wiele mniej niż w roku ubiegłym. Na poszczególne kierunki Komisje Doboru Kandydatów postanowiły przyjąć: architektura 97, automatyka i robotyka 123 (łącznie RAu i RMT), elektronika 161, informatyka 127, telekomunikacja 32, budownictwo 126, technologia chemiczna 45, inżynieria chemiczna 32, elektrotechnika 74, górnictwo 159, inżynieria sanitarna 132, podstawowe problemy techniki 41, mechanika 127 (łącznie RME i RMT), hutnictwo 23, inżynieria materiałowa 21, organizacja i zarządzanie 47 oraz transport 118. Na dziewięć kierunków studiów – automatykę i robotykę, technologię chemiczną, inżynierię chemiczną, elektrotechnikę, górnictwo, podstawowe problemy techniki, mechanikę, hutnictwo i inżynierię materiałową – będą przeprowadzone dodatkowe egzaminy wstępne we wrześniu br.

■ – Wśród przyjętych na pierwszy rok studiów mamy tylko dwóch laureatów olimpiad i przedmiotów kierunkowych. Absolwentów liceów ogólnokształcących w gronie przyjętych jest 718. Najwięcej (procentowo) absol-

wentów LO jest na inżynierii materiałowej (19/21) i architekturze (84/97). Najmniej na hutnictwie (2/23).

NAUKA

– Zespoły badawcze Politechniki Śląskiej przekazały do Ministerstwa Edukacji Narodowej do konkursu na tzw. granty 64 projekty badawcze. W wyniku przeprowadzonego konkursu uznanie znalazło 40 tematów, na realizację których przyznano (w 1990 r.) 3.585, 1 mln. złotych. Wśród tych projektów badawczych znajduje się:

– 17 tematów nowych na które przyznano na rok 1990 kwotę 1.970,6 mln.zł.

– 23 tematy realizowane w ramach problematyki centralnie koordynowanej przez MEN o nakładach w roku 1990 – 1.614,5 mln.zł.

W przypadku tematów nowych, środki zostaną przekazane w wysokości 50% z dniem podpisania umowy. Pozostała część – sukcesywnie do końca 1990 roku. Odbioru i oceny wykonywanej pracy badawczej dokonuje rektor. Rozliczenia otrzymanych środków finansowych dokonuje Uczelnia. Dla tematów realizowanych w ramach aktualnej, centralnej problematyki koordynowanej przez MEN – środki przekazane zostaną na rachunek jednostki koordynującej program. Jednostka jest upoważniona do zawarcia odpowiedniej umowy (bądź aneksu) z wykonawcą projektu badawczego oraz do odbioru, oceny i rozliczenia pracy.

DOKTORATY HONORIS CAUSA

– Na prośbę JM Rektora Komisja Senacka ds. Badań Naukowych i Współpracy z Zagranicą przedstawiła swoje stanowisko w sprawie wymogów i warunków przyznawania tytułu doktora honoris causa w Politechnice Śląskiej. Stanowisko, które publikujemy w pełnym brzmieniu, uzgodnione zostało na posiedzeniu Komisji w dniu 4 maja br.

1. Tytuł „Doktora honoris causa” jest najwyższym wyróżnieniem naukowym jakim dysponuje uczelnia akademicka. Jego przyznanie jest aktem najwyższej nobilitacji naukowej, przy czym nobilitacja ta winna mieć charakter obustronny. Wyróżnienie to nie może być zatem traktowane jako nagroda, motywacja lub zachęta do działania, względnie spektakularny gest kurtuazyjny.

2. Tytuł, o którym mowa może być przyznawany osobom z zagranicy, z ośrodków przemysłowych, a również z Politechniki Śląskiej. Kandydat na doktora „honoris causa” musi posiadać międzynarodowy autorytet naukowy i wybitne osiągnięcia twórcze w reprezentowanej specjalności naukowej.

3. Przy spełnieniu warunku sformułowanego w punkcie 2 (j.w.) tytuł doktora „honoris causa” może być przyznany osobom, które wywarły znaczący wpływ na kształtowanie się określonych szkół naukowych w Politechnice Śląskiej, upowszechnienie dorobku i ugruntowanie pozycji Uczelni na gruncie nauki światowej oraz rozwój kadry i warsztatu naukowego Politechniki Śląskiej.

4. Kandydat do tytułu doktora „honoris causa” winien odznaczać się wysokimi walo-

rami intelektualnymi, moralnymi oraz wykazywać szacunek i zainteresowanie dla historii, tradycji i kultury polskiej.

5. Tryb wysuwania kandydatów do tytułu doktora „honoris causa” i cały przebieg przewodu winien w większym niż dotąd stopniu uwzględniać elementy oceny merytorycznej w odniesieniu do sformułowanych w punktach 1–4 wymogów, preferujących i stawiających na pierwszym miejscu przy zatwierdzaniu kandydatów, kontakty szkół naukowych i wkład w ich kształtowanie i rozwój w Politechnice Śląskiej.

6. Tytuł doktora „honoris causa” może być przyznany osobom spoza środowiska naukowego, o ile wymagają tego względy wyższego rzędu, natury politycznej, międzynarodowej, czy innej.

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

■ – W lipcu br. z wyjazdów zagranicznych skorzystało 31 pracowników naszej Uczelni. Najwięcej wyjechało do: ZSRR 7, Bułgarii 5, Francji 6 i NRD 4. Pozostałe wyjazdy: Wielka Brytania 3, Włochy 2 oraz – Finlandia, Czechosłowacja, Kanada i Zimbabwe po jednym. Celem wyjazdów były: konferencje naukowe 11, staże i konsultacje po 5, wymiana bezdewizowa 3 oraz inne 7.

■ – W tym samym miesiącu Uczelnia przyjęła 9 gości zagranicznych. Na indywidualne zaproszenia instytutów przyjechało 7 osób (5 RFN i 2 z Czechosłowacji), a w ramach wymiany bezdewizowej 2 (ze ZSRR).

■ – W dniach 5–7.VII.br gościła w Politechnice Śląskiej 5 osobowa delegacja z Fachhochschule Würzburg–Schweinfurt (RFN), której przewodniczył prof. dr Wolfgang Fechner, Prezydent Uczelni. Prof. W. Fechner jest równocześnie przewodniczącym konferencji wszystkich Wyższych Szkół Technicznych w Bawarii. Delegację przyjmował JM Rektor prof. T. Chmielniak. Goście zwiedzili wydziały: RAu, RMT i RME. W wyniku przeprowadzonych rozmów podpisano list intencyjny o możliwości podjęcia współpracy naukowej. Uczelnia z Würzburga–Schweinfurtu jest także gotowa współpracować z Politechniką Śląską w ramach programu TEMPUS.

ORGANIZACJA

■ – Zarządzenia Rektora: Nr 32/89/90 z dn. 11.07.90 r. – w sprawie powołania Pełnomocnika Rektora ds. Programu „TEMPUS”, Nr 33/89/90 z dn. 2.07.90 r. – w spr. uruchomienia kierunku studiów TELEKOMUNIKACJA na Wydziale Automatyki Elektroniki i Informatyki w Politechnice Śląskiej, Nr 34/89/90 z dn. 16.07.90 r. w spr. wprowadzenia regulaminu organizacyjnego ADMINISTRACJI I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ w Politechnice Śląskiej.

Pisma wg rozdzielnika: R/10/89/90 z dn. 10.07.90 r. – w spr. powołania Komisji ds. Złomowania i Spisywania Ubytków Metali Szlachetnych, RO/16/89/90 z dn. 11.07.90 r. – informujące o ustanowieniu pełnomocnikiem Rektora ds. Programu „TEMPUS” doc. dr hab. inż. Kazimierza KURPISZA, RD/7/89/90 z dn. 3.07.90 r. – ustalające postępowanie przy wydawaniu „DUPLIKATU” legitymacji studenckiej.

RÓŻNE

■ – Koszty opłat za rozmowy telefoniczne rosną jak na drożdżach. Podajemy dane za II kwartał br. wymieniając 10 „najdroższych”. Instytut Chemii i Technologii Nieorganicznej 6.324.430,- zł., Instytut Chemii i Technologii Organicznej 4.936.540, Instytut Automatyki 3.886.330, Instytut Maszyn i Urządzeń Energetycznych 3.448.550, Instytut Budowy Maszyn 3.420.210, Instytut Ogrzewnictwa, Wentylacji i Ochrony Powietrza 2.051.280, Instytut Inżynierii i Technologii Wody Ścieków i Odpadów 2.850.370, Instytut Chemii Analitycznej i Ogólnej 2.439.440, Instytut Elektrotechniki Teoretycznej i Przemysłowej 2.187.540, oraz Instytut Fizykochemii i Technologii Polimerów 2.126.270,- zł. W pierwszej dziesiątce, aż cztery jednostki organizacyjne Wydziału Chemicznego i oba instytuty Wydziału Inżynierii Środowiska: RAu, RE, RME i RMT mają po jednym przedstawicielu w czołówce. Koszty rozmów z telefonów w Rektoracie: R – 470.290,- zł, prorektorzy: RD – 504.448, RN – 276.520, RO – 219.610. Dyrektor Administracyjny – 576.558,- zł. (telefax chyba swoje robi!). Łącznie – Kierownictwo Uczelni „narozmawiało” za 2.047.426,- zł. „Sumaryczna gadatliwość” dawałaby dopiero dwunastą lokatę w tej klasyfikacji.

■ – Wiadomo, że całe grono pracowników Uczelni tryska młodzieńczą energią i zapałem, niezależnie od wieku. A jak to wygląda od strony metryk? Spójrzmy na grupę pracowników naukowo-dydaktycznych (oczywiście spojrzenie zbiorowe; indywidualnie nikomu do metryki nie zaglądamy, bo to proceder delikatnie mówiąc – nieładny). Według danych na dzień 1 stycznia br. 70 lat ukończyło 6 profesorów, którzy z końcem tego roku ak. przechodzą na emeryturę. W przedziale wiekowym 65–69 lat jest: 34 profesorów 21 docentów, 1 adiunkt, 60–64 lata: 22 profesorów, 18 docentów i 10 adiunktów, 55–59 lat: 20 profesorów, 28 docentów i 26 adiunktów, 50–54 lata: 11 profesorów, 31 docentów i 89 adiunktów, 45–49 lat: 6 profesorów, 40 docentów i 165 adiunktów, 40–44 lata: 2 profesorów, 23 docentów, 257 adiunktów i 5 st. asystentów, 35–39 lat: 3 docentów, 134 adiunktów, 28 st. asystentów i 4 asystentów, 30–34 lata: 19 adiunktów 76 st. asystentów i 23 asystentów, 25–29 lat: 1 adiunkt, 25 st. asyst. i 128 asystentów, 20–24 lata: 1 asystent. Niezależnie od tych danych – GAUDEAMUS IGITUR, IUVENES DUM SUMUS ...